

Lähetäjä / Avsändare

SUOMEN RIISTAKESKUS

Sompiontie 1

00730 HELSINKI

029 431 2001

PÄÄTÖS

Pvm

Nro

15.04.2025

2025-1-000-36694-2

Vastaanottaja / Mottagare

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

POIKKEUSLUPA RIISTANISÄKKÄILLE

HAKIJA

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS

Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Haettava lupa voimassa 1 vuotta

Eläinlaji ja lupamäärä:

susi

1 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:

susi

15.4.2025 - 15.5.2025

Hakemusalue:

Pinta-ala

40000 ha

- kartta_susi.pdf

Poikkeusperusteet:

SUSI

Haen poikkeuslupaa ML 41 a §:n 1 momentin mukaisesti:

-porotaloudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Kielletyt menetelmät:

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 32 §:ssä säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista seuraavasti:

Käyttää pyynnissä helikopteria ja moottorikelkkoja

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä koskevista kielloista seuraavasti:

5)

keinotekoiset valonlähteet ja kohteita valaisevat laitteet sekä peilit ja muut häikäisevät laitteet;

- Haen lupaa poiketa metsästyslain 35 §:ssä säädetyistä metsästysaseiden kuljettamista koskevista säännöksistä seuraavasti:

Haen lupaa kuljettaa ja käyttää pyynnissä asetta helikopterissa ja moottorikelkoissa

Hakemuksen perustelut

Syy siitä, miksi mm. kielletyt pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät ovat tarpeen:

- susi: Poiston onnistumisen ja poro vahinkojen loppumisen kannalta kaikki

kiellettyjen pyyntimenetelmien käyttö sallittava.

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta tai muusta perusteesta

Vahingon suuruus:

- susi: 6500 €

Selvitys vahingosta:

- susi: Inarinjärven saarissa kolme ja mantereella yksi suden tappama poro

Keino tai toimenpide:

- susi: Paimennus, mutta pitkään jatkuneen hangen vuoksi porot levinneet laajalle alueelle

Toimenpiteen vaikutukset:

- susi: ei vaikutusta

Poikkeusluvan kohteena olevan eläinlajin kannan tila ja käyttäytyminen alueella:

Yksilömäärä:

- susi: yksi

Kuvaus käyttäytymisestä:

- susi: Kulkee laajasti ja pitkiä matkoja. Vaikea vuottaa kovan kelin vuoksi.

Välitoimenpiteet

15.4.2025 Tietopyyntö, Sähköposti

Suomen riistakeskus on pyytänyt metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 2 §:n nojalla tietoja Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta vastaanottamistaan ilmoituksista ja suorittamistaan toimenpiteistä hakemusalueella liittyen suden aiheuttamiin porovahinkoihin.

15.4.2025 Täydennys, Sähköposti

Näätämön paliskunnan poroisäntä on ilmoittanut, että Muddusjärven paliskunta voi hakea poikkeuslupaa sudelle Näätämön paliskunnan alueelle.

15.4.2025 Vastaus, Sähköposti

Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen on toimittanut vastauksen tietopyyntöön.

15.4.2025 Täydennys, Puhelin Tossavainen/Hänninen

Paatsjoen paliskunnan varaporoisäntä on todennut puhelinkeskustelussa, että Muddusjärven paliskunta voi hakea poikkeuslupaa myös Paatsjoen paliskunnan alueelle.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:

Susi 1 kpl 15.4.2025 - 15.5.2025

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohta: viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

Poikkeusluvalla voidaan metsästää yksi (1) erityisen merkittäviä porovahinkoja aiheuttanut susi poikkeuslupa-alueelta edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeuslupa-alue on päätöksen karttaliitteen mukainen.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista seuraavasti: suden pyynnissä saa käyttää metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien estämättä maalla kulkevaa moottorikäyttöistä ajoneuvoa (moottorikelkka) ja ilma-alusta (helikopteri) eläimen hätyyttämiseen ja jäljittämiseen sekä ampua maalla kulkevasta moottorikäyttöisestä ajoneuvosta (moottorikelkka) tai ilma-aluksesta (helikopteri) tai niiden suojasta.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 33 §:ssä säädetystä seuraavasti: suden pyynnissä on sallittu keinotekoiset valonlähteet.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää hakijalle metsästyslain 41 §:n 3 momentin nojalla luvan poiketa metsästyslain 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä seuraavasti: metsästysasetta saa kuljettaa maastossa metsästyslain 35 §:n 3 momentin estämättä maalla kulkevalla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla (moottorikelkka). Moottorikelkassa moottorin käydessä metsästysaseen on kuitenkin oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan.

Suomen riistakeskus on päättänyt antaa luvan poiketa metsästyslain 35 §:n 2 momentin kiellosta suden välittömässä lopettamistilanteessa, jolloin metsästysase voi olla maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa (moottorikelkka) ja ilma-aluksessa (helikopteri) moottorin käydessä ladattuna ja sijoittamattomana suojukseen tai suojattuun tilaan.

Ehdot

Poikkeusluvan ehdot ovat seuraavat:

Tämän poikkeusluvan nojalla voidaan tappaa yksi (1) susi poikkeuslupa-alueelta edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeusluvan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Poikkeusluvan käyttötarkoituksen vuoksi lupaa ei saa käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

Poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyslain 30 §:n perusteella metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästysasetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan tulee: 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästykseseen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; sekä 3) huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentin mukaan suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeusluvan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle. Ilmoitus tehdään asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle sähköpostilla.

Metsästysasetuksen 23 §:n 5 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys

tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Poikkeuslupan nojalla pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava Lapin poliisilaitokselle, Lapin rajavartiostolle sekä Metsähallituksen erätarkastajalle ennen pyyntiin ryhtymistä. Lisäksi jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava Lapin poliisilaitokselle ja Lapin rajavartiostolle sekä Metsähallituksen erätarkastajalle. Lisäksi jokaisen pyyntipäivän jälkeen tulee tehdä ilmoitus metsästyksen päättymisestä edellä mainituille tahoille. Ilmoitus lähetetään Lapin poliisilaitokselle osoitteisiin kirjaamo.lappi@poliisi.fi ja pyyntiinlahtoilmoitukset.oulu@poliisi.fi sekä Lapin rajavartiostolle osoitteeseen joke.lr@raja.fi sekä Metsähallituksen erätarkastajalle osoitteeseen janne.kaikkonen@metso.fi .

Mikäli metsästysalue ulottuu rajavyyhykkeelle, tulee huolehtia rajavyyhykeluvan hakemisesta Suomi.fi -palvelun kautta hyvissä ajoin ennen metsästyksen aloittamista

Poikkeuslupa oikeuttaa käyttämään pyynnissä metsästyslain 32 §:n 1 ja 2 momenttien ja 35 §:n 2 ja 3 momenttien estämättä yhteensä enintään kymmentä (10) moottorikelkkaa ja yhtä (1) helikopteria

Moottoriajoneuvossa moottorin käydessä metsästysaseen on kuitenkin oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan lukuun ottamatta suden välitöntä lopettamistilannetta.

Poikkeuslupan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että moottoriajoneuvon käyttö maastossa edellyttää maanomistajan lupaa.

Poikkeuslupa oikeuttaa käyttämään pyynnissä metsästyslain 33 §:n estämättä keinotekoisia valonlähdeitä.

Lukuun ottamatta edellä mainittuja poikkeuksia pyynnissä ja eläimen tappamisessa on sallittu käyttää ainoastaan metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sallittuja pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä.

Poikkeuslupan nojalla saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on toimitettava Luonnonvarakeskukselle oheisena liitteenä olevan ohjeen mukaisesti. Poikkeuslupan saajan on otettava yhteyttä Luonnonvarakeskuksen suurpetotutkimukseen asiasta sopimiseksi.

Poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, poliisille, Lapin rajavartiostolle ja Metsähallituksen erätarkastajalle poikkeuslupan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle ensisijaisesti oma.riista.fi -palvelussa tai jos sen käyttäminen ei ole mahdollista, niin vaihtoehtoisesti sähköpostilla Suomen riistakeskuksen Lapin aluetoimistolle osoitteeseen lappi@riista.fi. Ilmoitus poliisille toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.lappi@poliisi.fi ja pyyntiinlahtoilmoitukset.oulu@poliisi.fi, Lapin rajavartiostolle sähköpostilla osoitteeseen joke.lr@raja.fi sekä Metsähallituksen erätarkastajalle sähköpostilla janne.kaikkonen@metso.fi :

- 1) ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläinyksilö on tullut pyydystetyksi,
- 2) taikka jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, ensimmäisenä arkipäivänä poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä.

Ilmoituksessa on mainittava tämän poikkeusluvan numero, saalisyksilö, sen sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi tulee ilmoittaa metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Lisäksi saalisilmoitus on tehtävä välittömästi tekstiviestillä Suomen riistakeskuksen Lapin aluetoimistolle, Lapin rajavartiostolle ja Metsähallituksen erätarkastajalle. Tekstiviestillä on ilmoitettava, kun susi on saatu saaliiksi ja tieto pyynnin aloituspaikasta. Suomen riistakeskuksen puhelinnumero on 029 431 2304, Metsähallituksen erätarkastajan puhelinnumero on +358 40 532 2663 ja Lapin rajavartioston puhelinnumero +358504561402.

Metsään haavoittuneena jääneestä sudesta on viipymättä ilmoitettava poliisille ja Suomen riistakeskuksen Lapin aluetoimistolle.

Jos pyynnissä saadaan saaliiksi pannoitettu susi, on panta toimitettava saaliiksi saadun suden mukana Luonnonvarakeskukselle.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään. Lisäksi on noudatettava, mitä muussa lainsäädännössä säädetään sekä niitä yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia ehtoja, jotka on asetettu luvansaajan aluetta koskeviin metsästysoikeuksiin tai -lupiin.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset ja muu ohjeistus

Luontodirektiivin (Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta) 2 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden Euroopassa olevalla alueella. Tämän lisäksi direktiivin 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään, että direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan Euroopan unionin tärkeinä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen ja otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet.

Luontodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta liitteessä V olevien luonnonvaraisten eläin- ja -kasvilajien yksilöiden ottaminen luonnosta sekä niiden hyödyntäminen eivät ole ristiriidassa niiden suotuisan suojelun tason säilyttämisen kanssa, jos jäsenvaltiot katsovat sen tarpeelliseksi 11 artiklassa säädetyn seurannan perusteella.

Luontodirektiivin liitteen V kohdassa a on mainittu muun muassa susi (*Canis lupus*, espanjalaiset populaatiot Dueron pohjoispuolella, kreikkalaiset populaatiot 39:nneen leveyspiirin pohjoispuolella, suomalaiset populaatiot poronhoitoalueella, joka on määritelty 14 päivänä syyskuuta 1990 annetun Suomen poronhoitolain 848/90 2 pykälässä, bulgarialaiset, latvialaiset, liettualaiset, virolaiset, puolalaiset ja slovakialaiset populaatiot).

Luontodirektiivin 16 artiklassa säädetään poikkeamisesta 12, 13 ja 14 artiklan ja 15 artiklan a ja b alakohdan säännöksistä. Poikkeaminen on artiklan 1 kohdan mukaan mahdollista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua

ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella:

- a) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi ja luontotyyppien säilyttämiseksi,
- b) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta sekä vesistöjä ja muuta omaisuutta,
- c) kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevista tai muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle,
- d) näiden lajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- ja uudelleenistuttamistarkoituksessa ja näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen,
- e) salliakseen tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen liitteessä IV olevien lajien yksilöiden ottamisen ja hallussapidon kansallisten toimivaltaisten viranomaisten määrittelemissä rajoissa.

Lisäksi Euroopan komissio on julkaissut tiedonannolla 12.10.2021 ohjeasiakirjan luontodirektiivin mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta (C(2021) 7301 final, 12.10.2021). Ohjeasiakirjalla on tarkistettu vuonna 2007 julkaistua ohjeasiakirjaa ja siinä on muun ohella otettu huomioon unionin tuomioistuimen viimeisin ratkaisukäytäntö luontodirektiivin soveltamisesta.

Ohjeasiakirjassa tähdennetään, että luontodirektiivin 16 artiklan mukaisia poikkeuksia on tulkittava ja sovellettava suppeasti, jottei vaaranneta direktiivin yleistä tavoitetta ja keskeisiä säännöksiä. Ohjeasiakirjassa todetaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaisen poikkeamisen osalta yleisesti, että poikkeus voidaan myöntää vain, jos on olemassa erityinen ongelma tai tilanne, johon on puututtava. Poikkeusten on perustuttava vähintään yhteen 16 artiklan 1 kohdan a, b, c, d ja e alakohdassa luetelluista vaihtoehtoista. Poikkeuksen myöntämisen yhteydessä poikkeuksen päämäärä on ilmoitettava selkeästi ja täsmällisesti, ja kansallisen viranomaisen on täsmällisten tieteellisten tietojen perusteella kyettävä osoittamaan, että poikkeuksella kyetään saavuttamaan tämä päämäärä.

Susi on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Tästä rauhoituksesta voidaan kuitenkin poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole, eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi,
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi,
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Suomen riistakeskus voi metsästyslain 41 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä, 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä ja 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Metsästyslain 41 a §:n 2 momentin mukaan saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeuslupan hakemisesta, 2 §:ssä poikkeuslupan edellytysten arvioinnista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeuslupan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeuslupan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaan liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädettyjä poikkeuslupan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä:

- 1) poikkeuslupan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko maassa ja karhun, suden, ilveksen ja ahman kohdalla myös lajin biologiset ominaispiirteet,
- 2) poikkeuslupan kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella,
- 3) tarvittaessa viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeuslupan hakuperusteeseen ja
- 4) metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa turvattavan lajin kanta maakunnassa ja koko maassa sekä lajin biologiset ominaispiirteet ja lajin elinvoimaisuuteen liittyvät uhat.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 3 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on kirjattava selvityksen keskeiset tulokset poikkeuslupapäätökseen.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 4 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen on 1 momentissa säädetyn lisäksi poikkeuslupan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvitettävä muiden tyydyttävien ratkaisujen mahdollisuus. Muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei pidetä karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeuslupan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle.

Metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a–41 d §:ssä säädetty poikkeuslupan myöntämisedellytykset täyttyvät. Jos vahinkoa tai uhkaa aiheuttavan karhu-, susi-, ilves- tai ahmayksilön tunnistaminen ei sääolosuhteista, lajin biologisista ominaispiirteistä tai muusta perustellusta syystä johtuen ole mahdollista, voidaan poikkeuslupa myöntää kohdentamatta poikkeuslupaa tiettyyn yksilöön.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaan metsästyslain 41 a §:n 1 momentin perusteella myönnettyssä ahmaa, karhua, ilvestä, saukkoa ja sutta koskevassa poikkeusluvassa on määrättävä, että pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava alueen poliisilaitokselle ennen pyyntiin ryhtymistä ja että jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava poliisilaitokselle. Jos pyynti tapahtuu kunnassa, johon kuuluu rajavyyöhykettä, edellä mainitut tiedot on määrättävä ilmoitettavaksi myös rajavartiolaitokselle.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 1 momentissa säädetään, että metsästyslain 41 a §:n 1 momentin nojalla myönnetty ahman, ilveksen, karhun, saukon tai suden tappamista koskeva poikkeuslupa on voimassa enintään 31 vuorokautta.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n 1 momentin mukaan poikkeusluvassa saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille ahman, ilveksen, karhun, saukon ja suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeusluvassa voimassaolon päättymisestä. Lisäksi 3 momentin mukaan ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:ssä säädetään siitä, että saalisrekisteriin on ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Metsästyslain 30 §:n 1 momentin mukaan hirvieläimen pyyntiluvan sekä suden, karhun, ahman ja ilveksen poikkeusluvassa saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Metsästyslain 30 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan ja varajohtajien nimeämisestä, näiden ilmoittamisesta asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle, läsnäolosta metsästystapahtumassa sekä metsästyksen johtajan tehtävistä.

Metsästysasetuksen (666/1993) 23 §:n 3 momentin mukaan suden metsästyksen johtajan tulee:

- 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat,
- 2) antaa metsästyksen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä,
- 3) huolehtia, että poikkeusluvassa ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentin mukaan suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeusluvassa saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Metsästysasetuksen 23 §:n 6 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan

metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriö on antanut 19.12.2024 maa- ja metsätalousministeriön asetuksen poikkeusluvalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2024–2025 (893/2024). Asetuksella ei rajoiteta saaliiksi saatujen susien määrää poronhoitoalueella. Näin ollen Suomen riistakeskus voi myöntää poronhoitoalueella poikkeuslupia mm. erityisen merkittävien porovahinkojen estämiseksi tai muissa EU:n luontodirektiivin mahdollistamissa tilanteissa. Tapauskohtaisesti on kuitenkin harkittava ennen päätöksen tekemistä, onko muuta tyydyttävää ratkaisua ja haittaako metsästys suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai saavuttamista.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on linjannut susikannan hoitoa Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa. Susikannan hoitosuunnitelma on vahvistettu 5.11.2019.

NATURA-ARVIOINNIN TARVE

Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:ssä tarkoitettua Natura-arviointia ei ole tarve tehdä, koska Suomella on poikkeus suden osalta luontodirektiivin liitteen II velvoitteista.

SUOTUISA SUOJELUN TASO

Suomen poronhoitoalueella susi on luontodirektiivin liitteen V kohdassa a mainittu laji, jonka ottaminen luonnosta ja hyväksikäyttö voi vaatia hyödyntämisen sääntelyä.

Luontodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta liitteessä V mainittujen lajien yksilöiden ottaminen luonnosta sekä niiden hyödyntäminen eivät ole ristiriidassa niiden suotuisan suojelun tason säilyttämisen kanssa, jos jäsenvaltiot katsovat sen tarpeelliseksi 11 artiklassa säädetyn seurannan perusteella. Mainitun 14 artiklan 2 kohdan mukaan, jos tällaiset toimenpiteet katsotaan tarpeellisiksi, niihin on kuuluttava 11 artiklassa säädetyn seurannan jatkaminen. Niihin voi lisäksi kuulua muun muassa yksilöiden ottamista koskeva lupajärjestelmä tai kiintiöt.

Suomessa suden suojelun tasoa seurataan luontodirektiivin 11 artiklan mukaisesti Luonnonvarakeskuksen vuosittain tuottamien kanta-arvioiden perusteella. Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö. Suotuisan suojelun tason määrittely tehdään luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa menettelyssä.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan pienin elinvoimainen susikanta on vähintään 25 lisääntyvää paria. Lisääntyviksi pareiksi

lasketaan sellaiset parit, joilla on vuotta nuorempia jälkeläisiä. Suomen ja Venäjän välisen valtakunnan rajan molemmilla puolilla elävistä lisääntyvistä pareista puolet lasketaan osaksi Suomen susikantaa. Laumojen määrää ja susikannan sekä laumojen elinvoimaisuutta arvioidaan vuosittain Luonnonvarakeskuksen suorittaman kanta-arvion avulla. Pienin elinvoimainen susikanta on hoitosuunnitelman välitavoite, jonka avulla pyritään luomaan pohjaa susikannan sietämisen kautta susikannan hyväksyttävyydelle, jotta luontodirektiivissä asetettu suotuisa suojelun taso voidaan saavuttaa.

Suomen susikanta ei ole suotuisalla suojelun tasolla. Tämän vuoksi susi on ollut metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla 1.3.2011 lukien aina rauhoitettu myös poronhoitoalueella. Metsästyslain muuttamisesta annetun lain (159/2011) metsästyslain 37 §:ää koskevien perustelujen (ks. HE 237/2010 vp) mukaan Suomen susikanta ei ole elpynyt hoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Tämän vuoksi suteen kohdistuvan metsästyksen edellytyksiä on luontodirektiivin 14 artiklan mukaisesti tiukennettu myös poronhoitoalueella säätämällä se 1.3.2011 lukien ympäri vuoden vain poikkeuslupan perusteella mahdolliseksi. Tämän ei kuitenkaan ole tarkoitettu aiheuttavan muutosta susien poroihin kohdistaman saalistuksen perusteella harjoitettua metsästystä koskevaan lupakäytäntöön, kuten lain 159/2011 perusteluista ilmenee. Metsästyslain 37 §:n perustelujen mukaan poronhoitoalueella on susikannan hoitosuunnitelman mukaisesti erityisen tärkeää pystyä poistamaan porovahinkoja aiheuttavat susiyksilöt vuodenajasta riippumatta mahdollisimman tehokkaasti.

Rauhoituksesta voidaan myöntää poikkeus metsästyslain 41 §:n perusteella. Muun muassa sutta koskevan poikkeuslupan tarkemmista edellytyksistä säädetään metsästyslain 41 a §:ssä. Sanotun pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää muun muassa porotaloudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi, ellei muuta tyydyttävää ratkaisua ole eikä rauhoituksesta poikkeaminen haittaa asianomaisen lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Unionin tuomioistuimen ratkaisun (C-674/17, kohta 57) mukaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan nojalla myönnetyn poikkeuksen on perustuttava kriteereihin, jotka on määritelty siten, että kyseisen lajin populaation kehittyminen ja vakaus elinympäristössään pystytään turvaamaan pitkällä aikavälillä. Tähän liittyen toimivaltaisen kansallisen viranomaisen on arvioidessaan luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohtaan perustuvan poikkeuksen myöntämistä määritettävä erityisesti jäsenvaltion alueella tai tapauksen mukaan kyseessä olevalla luonnonmaantieteellisellä alueella, jos jäsenvaltion rajat ulottuvat useille luonnonmaantieteellisille alueille, taikka, jos lajin luontainen levinneisyysalue tätä edellyttää ja mikäli tämä on mahdollista, rajat ylittävästi ensin asianomaisten lajien kantojen suojelun taso ja tämän jälkeen ne maantieteelliset ja demografiset vaikutukset, joita suunnitelluilla poikkeuksilla saattaa olla suojelun tasoon (C-674/17, kohta 57). Samaisen tuomion mukaan tässä arvioinnissa ei oteta huomioon luontaisen levinneisyysalueen osaa, joka ulottuu sellaisessa kolmannessa valtiossa sijaitseville alueille, jota eivät sido unionin tärkeinä pitämien lajien tiukan suojelun velvoitteet (kohta 60). Lisäksi unionin tuomioistuin on todennut tuomiossa (C-601/22, kohta 60), että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan nojalla myönnettävän poikkeuksen vaikutuksia on ensin arvioitava paikallisella ja kansallisella tasolla ja, jos suojelun taso osoittautuu tällä tasolla suotuisaksi, toiseksi rajat ylittävästi,

jos se on mahdollista. Tähän liittyen unionin tuomioistuin on myös todennut, että SEUT 191 artiklan 2 kohdassa vahvistetun ennalta varautumisen periaatteen mukaan on niin, että jos parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten tietojen tarkastelun perusteella ei saada varmuutta siitä, vahingoittaako tällainen poikkeus tietyn uhanalaisen lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista vai ei, jäsenvaltion on jätettävä poikkeus hyväksymättä tai luovuttava sen toimeenpanosta (C-674/17, kohta 66).

Edellä olevaan liittyen unionin tuomioistuimen asiassa C-342/05 (komissio v. Suomi) 14.6.2007 antaman tuomion 29 kohdan mukaan ei ole suljettu pois, että vähäisen yksilömäärän tappaminen ei vaikuta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, joka on susikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen niiden luontaisella levinneisyysalueella. Tuomion mukaan tällainen vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin kannalta neutraali (ks. myös korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätös taltionumero 1723, 28.5.2014).

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan poronhoitoalueella susikannan kokoa rajoitetaan erittäin merkittävien porovahinkojen ehkäisemiseksi. Asiakokonaisuudessa otetaan kuitenkin huomioon myös vaikutukset Skandinavian susipopulaatioon.

Nykyään etenkin nuoret omaa reviiriään etsivät sudet voivat vaeltaa kevät- ja kesäaikaan esteettömästi poronhoitoalueen läpi Ruotsiin. Suomen riistakeskuksen käytössä olevien tietojen mukaan vuosien 2001–2024 aikana itäistä kantaa olevia susia on siirtynyt Suomesta länsinaapuriin yli 40 yksilöä, joista kuitenkin vain osa on saavuttanut Skandinavian susipopulaation, koska valtaosa vaeltaneista susista on kuollut Ruotsin poronhoitoalueella. Kaiken kaikkiaan susien siirtyminen idästä Ruotsiin ja Norjaan on lisääntynyt, sillä viimeisten viiden vuoden (2020/2021–2024) aikana itäistä kantaa olevia susia on tunnistettu DNA-määrityksin Skandinaviassa 14 yksilöä, kun edellisellä viiden vuoden jaksolla 2015/2016–2019/2020 susia siirtyi länteen yhteensä 11 yksilöä ja sitä edeltävällä jaksolla 2010/2011–2014/2015 yhteensä kuusi yksilöä. Viime aikoina itäistä kantaa olevia susia on siirtynyt myös suoraan Kuolan niemimaan suunnasta Norjan Finnmarkin puolelle, joten kaikki susiyksilöt eivät ole siirtyneet Suomen kautta.

Osa Skandinaviaan vaeltaneista itäistä kantaa olevista susista on myös lisääntynyt, millä on ollut suuri vaikutus Skandinavian susikannan geneettisen monimuotoisuuden vahvistamisessa. Vuoteen 2008 asti Skandinavian susikannan perustana olivat idästä saapuneet naaras ja uros, jotka lisääntyivät ensimmäisen kerran vuonna 1983, sekä idästä saapunut urossusi, joka lisääntyi ensimmäisen kerran vuonna 1991. Vuodesta 2008 lähtien itäistä kantaa olevia susia, jotka ovat lisääntyneet Skandinavian susialueilla, on ollut yhteensä seitsemän yksilöä. Ajanjaksoittain tarkasteltuna skandinaavisten susien kanssa lisääntyneitä itäistä kantaa olevia susia on ollut 1–3 yksilöä susisukupolvea (viisi vuotta) kohden. Itäistä kantaa olevien susien jälkeläiset (F1:set) ovat tutkimusten mukaan levittäytyneet ja lisääntyneet paremmin kuin vain skandinaavista perimää omaavien parien jälkeläiset.

Skandinavian susipopulaatiosta GPS-pannoitettuja susia on vaeltanut Suomeen kolme kertaa. Ensimmäinen tapaus oli vuonna 2003 ja toinen syksyllä 2015, jolloin nuori urossusi vaelsi Norjasta Ruotsin ja Suomen läpi

Venäjälle. Viimeisin tiedossa oleva Suomeen Norjasta vaeltanut susi oli Norjassa GPS-pannan kaulaansa saanut urossusi, joka vaelsi Suomen puolelle joulukuussa 2022.

Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittäminen loppuraportin (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus (80/2022)) mukaan geneettisesti tunnistettuja immigrantteja on Skandinavian susipopulaatiosta siirtynyt Suomeen aikajaksolla 2014/2015–2020/2021 yhteensä yhdeksän. Näistä yhden on todettu mahdollisesti myös lisääntyneen. Saman raportin mukaisesti seurantavuonna 2020/2021 Suomessa todettiin kolme skandinaavista genotyyppiä edustavaa yksilöä.

Ruotsin susikannan hoitosuunnitelmassa on todettu, että Skandinavian susipopulaation ollessa nykyisen suuruinen (370 yksilöä), tulee populaatioon saada vähintään yksi itäistä alkuperää oleva lisääntyvä yksilö sisisukupolvessa eli viidessä vuodessa. Edellä aiemmin kuvattujen tietojen mukaan tämä on toteutunut ja todetun siirtymisen lisääntymisen takia näköpiirissä on, että sama toteutuu myös jatkossa.

Susien siirtymistä Suomesta Ruotsiin ja Norjaan sekä Ruotsista ja Norjasta Suomeen seurataan eri maiden riistantutkimuksen yhteistyönä. Seuranta helpottaa Skandinavian susista oleva lähes täydellinen geneettinen sukupuu. Myös Suomessa on kerätty jo useita vuosia DNA-näytteitä susista, lähinnä ulostenäytteiden muodossa. Kun lisäksi Suomen ja Venäjän kantaa olevat sudet poikkeavat geneettiseltä rakenteeltaan Skandinavian susista, on Ruotsiin vaeltaneiden susien alkuperän tunnistaminen mahdollista jopa synnyinreviirin tasolla. Silloin kun on epäily siitä, että yksilö on vaeltanut Ruotsiin Suomesta, DNA-näyte lähetetään Suomeen tutkittavaksi (ja päinvastoin). Tämä yhteistyö mahdollistaa Ruotsin poronhoitoalueella liikkuvan suden yksilöinnin aiempaa nopeammin, joka puolestaan mahdollistaa Ruotsin ympäristövirastolle nykyistä ripeämmät toimet geenivirran varmistamiseksi Suomen ja Ruotsin välillä. Lisäksi Suomen ja Venäjän rajalla on säännöllisesti yhteisiä ns. rajalaumoja, joiden merkitys Suomen susikannan geneettiselle monimuotoisuudelle on olennaista.

Lisäksi Suomen, Ruotsin ja Norjan keskeiset viranomaiset suurpetoasioissa ovat allekirjoittaneet kehysasiakirjan, joka vahvistaa yhteistyötä Fennoskandian susikantojen hoidossa ja suojelussa (Framework for Transboundary Cooperation on Management and Conservation of Wolves in Fennoscandia 2020). Tavoitteena on varmistaa susipopulaatioiden välinen geeninvaihto sekä tukea Fennoskandian susikantojen selviytymistä pitkällä aikavälillä ja tuoda valtioiden rajat ylittävä näkökulma kannanhoitoon. Maiden välisellä hallinto- ja tutkimusyhteistyöllä pyritään muun muassa kannanseurantamenetelmien yhtenäistämiseen ja tiedon jakamiseen.

Luonnonvarakeskus on julkaissut 19.9.2022 loppuraportin Suomen susikannan suotuisan suojelutason viitearvojen määrittämisestä (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus (80/2022)). Lisäksi Luonnonvarakeskus on julkaissut 18.6.2024 viimeisimmän arvionsa Suomen susikannan tilasta (Valtonen, M., Heikkinen, S., Johansson, H., Härkälä, A., Helle, I., Mäntyniemi, S. & Kojola, I. 2024. Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s.). Kanta-arvion tarkempi sisältö tämän päätöksen kannalta olennaisilta osiltaan avataan myöhemmin tämän päätöksen perusteluissa.

Elokuun 2024 alussa alkaneen metsästysvuoden 2024-2025 aikana on Suomen riistakeskuksen tietoon tullut 71 kuollutta sutta koko maassa. Tästä määrästä 28 sutta on saatu saaliiksi poronhoitoalueelta vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla. Lapin riistakeskusalueelta on tiedossa 20 kuollutta sutta kuluvana metsästysvuonna.

Aiempien vuosien osalta tiedossa oleva susien kuolleisuus on ollut seuraava: Metsästysvuonna 2017-18 yhteensä 27 sutta, joista 8 poronhoitoalueelta ja 19 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Metsästysvuonna 2018-19 yhteensä 25 sutta, joista 12 poronhoitoalueelta ja 13 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Metsästysvuonna 2019-20 yhteensä 35 sutta, joista 17 poronhoitoalueelta ja 18 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Metsästysvuonna 2020-21 yhteensä 43 sutta, joista 21 poronhoitoalueelta ja 22 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Metsästysvuonna 2021-22 yhteensä 41 sutta, joista 24 poronhoitoalueelta ja 17 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Metsästysvuonna 2022-23 yhteensä 65 sutta, joista 48 poronhoitoalueelta ja 17 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Metsästysvuonna 2023-24 yhteensä 74 sutta, joista 52 poronhoitoalueelta ja 22 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Tämän päätöksen tekemisen hetkellä Suomen riistakeskuksen myöntämiä poikkeuslupia on koko maassa voimassa 2 päätöksellä. Voimassa olevien poikkeuslupien nojalla on mahdollista pyydystää 3 sutta, joista yksi poronhoitoalueelta.

Susi kuuluu poronhoitoalueella luontodirektiivin liitteeseen V, mikä tarkoittaa, että suden metsästys on lähtökohtaisesti mahdollista. Sääntely poronhoitoalueella on siten lievempää kuin muualla Suomessa. Sudet aiheuttavat poronhoitoalueella niin mittavia porovahinkoja, että niitä on jouduttu poistamaan metsästä. Sen sijaan poronhoitoalueen ulkopuolella susi kuuluu luontodirektiivin liitteen IV ns. tiukasti suojeltuihin lajeihin.

Poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen alueella on sudelle riittävästi elintilaa suotuisan suojelutason säilyttämiseksi tai sen saavuttamiseksi liitteen IV a vaatimin tiukan suojelun keinoin. Lisäksi edellä mainitussa suotuisan suojelutason viitearvojen määrittämisen loppuraportissa susille soveltuvaa elinympäristö- ja saaliseläinlajistoanalyysiä on tehty tarkemmin vain poronhoitoalueen ulkopuolisella alueella, jossa susi kuuluu luontodirektiivin liitteeseen IV a.

Aiemmasta kannankehityksestä tiedetään se, että kokonaan Suomen puolella oleva susikanta kasvoi yhtäjaksoisesti vuodesta 2017 vuoteen 2023 ja perhelaumojen määrä on jatkanut kasvua edelleen vuoteen 2024. Kun verrataan Luonnonvarakeskuksen viimeisimpiä kanta-arvioita ja otetaan huomioon vuotuinen tietoon tullut kuolleisuus, voidaan todeta, että tällä päätöksellä rajatusti sallittu suden tappaminen ei vaaranna suotuisan suojelun tason saavuttamista. Lisäksi kun tarkastellaan viime vuosina susille aiheutunutta kuolleisuutta ja susikannan kehitystä, voidaan todeta, että edellisten metsästysvuosien kuolleisuusmäärät eivät ole vaarantaneet susipopulaation kehittymistä pitkällä aikavälillä. Tähän liittyen Suomen riistakeskus seuraa jatkuvasti susipopulaation kohdentuvaa kuolleisuutta ja mitoittaa tapauskohtaisilla päätöksillä sallittavan pyynnin poikkeusluvilla saadun saaliin ja muun kuolleisuuden suhteen siten, että susipopulaation

kehittyminen ja vakaus elinympäristössään pystytään turvaamaan pitkällä aikavälillä.

Luonnonvarakeskuksen vanhassa lausunnossa susikannan tilasta (19.1.2015, Dnro 51/00 04 05/2015), joka kuitenkin voidaan ottaa yhä huomioon, todetaan seuraavaa: "Susien vähäisestä lukumäärästä johtuen samansuuruinen metsästyssaalis voi johtaa toisistaan suuresti poikkeaviin kehityssuuntiin susien määrässä. Poiston vaikutus riippuu saaliiksi päätyvien susien iästä, sukupuolesta ja lisääntymisbiologisesta asemasta. Susikannan on arvioitu vähentymättä kestävän 30 % vuotuisen kokonaispoistuman". Lausunnossa puhutaan metsästyssaaliin kohdentumisesta, mutta sama johtopäätös on vedettävissä kokonaiskuolleisuudesta, eli mikäli susiyksilöiden kokonaiskuolleisuus kohdentuu jostain syystä erityisesti alfayksilöihin, ei kanta kestä noin suurta kuolleisuutta.

Lisäksi Suomen riistakeskus on ottanut huomioon sen, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on katsonut päätöksessään (Dnro 1772/03.04.04.34/2022, annettu 7.12.2023), että kun metsästysvuonna tietoon tullut susien kuolleisuus ei ole poikennut merkittävästi aikaisemmista vuosista, voidaan arvioida, että riistakeskuksen poronhoitoalueelle myöntämä poikkeuslupa ei ole entisestään huonontanut suden epäsuotuisaa suojelun tasoa siten, että se olisi ristiriidassa luontodirektiivin 14 artiklan tavoitteen kanssa.

Edellä olevan perusteella Suomen riistakeskus katsoo, että tällä päätöksellä sallittu toiminta suhteutettuna todettuun kuolleisuuteen kanta-arvion jälkeen ja ennakoitavissa olevaan kuolleisuuteen, ei haittaa suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista tarkasteltavalla luonnonmaantieteellisellä alueella (ns. boreaalinen eliömaantieteellinen vyöhyke), mikä on se maantieteellinen taso, jolla näiden yksittäisten päätösten kumulatiivista vaikutusta suotuisan suojelun tasoon arvioidaan suden osalta.

Lisäksi edellä mainittuihin tietoihin perustuvassa harkinnassa on otettu myös huomioon se, ettei pyynnistä aiheudu merkittävän kielteisen vaikutuksen vaaraa kyseessä olevien populaatioiden rakenteelle maakunnan taikka poikkeuslupa-alueen mittakaavatasoillaan (ks. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17). Toisin sanoen päätösharkinnassa on arvioitu erityisesti myös sitä, mikä vaikutus poikkeuksella on paikallisen populaation alueen tasolla, koska se on tarpeen sen määrittämiseksi, miten poikkeus vaikuttaa kyseisen kannan suojelun tasoon laajemmin (C-674/17, kohta 59). Näin ollen päätösharkinnassa on otettu huomioon edellä kuvatut tiedot ja linjaukset ja samalla on otettu huomioon Luonnonvarakeskuksen uusin susikanta-arvio ja muut aiemmin tehdyt päätökset sekä Suomen riistakeskuksen seuraaman susisaaliin ja muun kuolleisuuden määrät. Edellä olevasta seuraa, että myönnetty poikkeus perustuu kriteereihin, jotka on määritelty siten, että kyseisen lajin populaation kehittyminen ja vakaus elinympäristössään pystytään turvaamaan pitkällä aikavälillä (unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17, kohta 57). Näin ollen Suomen riistakeskus katsoo parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten tietojen tarkastelun perusteella, että asiassa on varmuus siitä, että vaikka tässä tapauksessa myönnetään poikkeuslupa, niin poikkeamisella ei haitata suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN RIISTAELÄINLAJIN
KANNAN TILA KOKO MAASSA, MAAKUNNASSA JA HAETULLA
POIKKEUSLUPA-ALUEELLA

Susikannan tila koko maassa

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän kanta-arvion (18.6.2024) mukaan susien yksilömäärä on laskenut noin viidellä prosentilla, mutta perhelaumojen määrä on kasvanut noin viidellä prosentilla maaliskuun 2023 tilanteeseen verrattuna.

Suomessa oli kuluvan vuoden maaliskuussa yhteensä 62 (90 % todennäköisyysväli 59–64) parien ja perhelaumojen muodostamaa susireviiriä. Perhelaumojen oli rajalaumat mukaan lukien 44 (41–47) ja kahden suden asuttamia reviirejä oli 18 (14–22). Kokonaan Suomen puolella oli 39 (36–42) laumaa ja 15 (12–19) paria.

Läntisen Suomen kannanhoitoalueella tavattiin 32 (29–34) perhelauman ja 11 (9–14) kahden suden asuttamaa reviiriä. Itäisen Suomen kannanhoitoalueella laumareviirejä oli yhteensä 12 (10–14) ja kahden suden asuttamia reviirejä kuusi (4–9). Itäisen Suomen laumoista viiden (3–6) arvioitiin liikkuvan Suomen ja Venäjän rajan molemmin puolin. Kahden suden asuttamista reviireistä kaksi (1–4) sijaitsi valtakunnan rajalla. Poronhoitoalueella ei ollut maaliskuussa todennäköisimmin yhtään laumaa tai parireviiriä.

Vuoden kierrossa susikanta on pienimmillään huhti-toukokuun vaihteessa, mutta kasvaa toukokuun aikana uusien pentujen syntyessä. Toukokuun lopussa kanta käy suurimmillaan, mutta lähtee sitten laskemaan kuolevuuden vuoksi. Toukokuun lopussa 2024 susien lukumääräksi ennustetaan 395–560 yksilöä 90 % todennäköisyydellä. Marraskuussa 2024 kannaksi ennustetaan 305–460 (90 % TN). Talven mittaan susikannan ennustetaan pienenevän edelleen siten, että maaliskuun 2025 kannaksi ennustetaan 224–369 (90 % TN). Maaliskuun 2025 kanta on ennusteen mukaan 75 % todennäköisyydellä suurempi kuin maaliskuun 2024 kanta. Odotettu kannan kasvu on noin kymmenen prosenttia vuodessa.

Susikannan tila maakunnassa

Lapin alueelta on riistavahinkorekisterin perusteella kuluvana metsästysvuonna kirjattu susihavaintoja yhteensä 152 havaintokirjausta 236 sudesta. Havaintokirjaukset sisältävät havaintoja 1-7 sudesta. Havaintoja on Inarista, Savukoskelta, Sallasta, Keminmaasta, Kittilästä, Kolarista, Posiolta, Sodankylästä, Enontekiöltä, Rovaniemeltä, Muoniosta, Kemijärveltä, Simosta, Ranuasta ja Pelkosenniemeltä.

Lapin alueelta on riistavahinkorekisterin perusteella ilmoitettu kuluvana metsästysvuonna suden tappamia poroja yhteensä 440 kpl. Tapettuja poroja on ilmoitettu Enontekiöltä, Inarista, Kittilästä, Kemijärveltä, Muoniosta, Ranualta, Rovaniemeltä, Pellosta, Pelkosenniemeltä, Posiolta, Sallasta, Savukoskelta, Simosta, Sodankylästä, Tervolasta ja Utsjoelta.

Susikannan tila poikkeuslupa-alueella

Riistavahinkorekisterin perusteella Paatsojen, Näätämon ja Muddusjärven paliskuntien alueelta suden aiheuttamia porovahinkoja ilmoitettiin aikavälillä 1.8.-5.10.2024 yhteensä 24 kpl. Hakemusalueelta on saatu saaliiksi yksi susi vahinkoperusteisella poikkeusluvalla 5.10.2024. Loppuvuoden 2024 aikana 5.10.24 jälkeen ilmoitettiin yhteensä 3 suden aiheuttamaa porovahinkoa.

Hakijan mukaan hakemusalueella liikkuu nyt yksi susi. Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta saatujen tietojen perusteella hakemusalueelta on ilmoitettu 5 suden tappamaa poroa, joiden arvioidut tappopäivät ovat aikavälillä 20.3.-9.4.2025. Viimeisimpien 4 vahingon arvioidut tappopäivät ovat aikavälillä 28.3.-9.4.2025 ja vastaavien vahinkojen löytöpäivät aikavälillä 2.4.-14.4.2025.

Lajin biologiset ominaispiirteet

Luonnonvarakeskuksen tuoreimman kanta-arvion (Valtonen, Mia; Heikkinen, Samuli; Johansson, Helena; Härkälä, Antti; Helle, Inari; Mäntyniemi, Samu; Kojola, Ilpo (2024) Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024, Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s.) mukaan:

"Useiden muiden koiraeläinten tapaan susikanta voi kasvaa nopeasti ravintotilanteen niin salliessa. Susi saa ensimmäiset pentunsa tavallisesti kolmevuotiaana ja lisääntyy sittemmin vuosittain. Pentuja syntyy tavallisesti 3–6, suurimmissa pentueissa voi vielä syksylläkin olla kymmenkunta pentua. Ensimmäistä kertaa lisääntyvän parin pentueet ovat keskimäärin hieman pienempiä kuin parin myöhemmät pentueet. Saalistilaston perusteella Suomen talvisessa susikannassa on edellisenä keväänä syntyneitä pentuja noin 40 %. Osuus on selvästi suurempi kuin muilla suomalaisilla suurpedoilla. Susilauma saa alkunsa parin muodostumisesta. Pari voi muodostua mihin vuodenaikaan tahansa, mutta tavallisimmin se tapahtuu kesällä, kun keväällä vaeltaneet nuoret sudet kohtaavat. Uros ja naaras alkavat liikkua yhdessä ja merkata hajumerkein tulevaksi lisääntymisreviiriksi löytämänsä aluetta, jonka pinta-ala Suomessa on keskimäärin noin 1 000 km², pienimmillään 300 km² ja suurimmillaan lähes 2 000 km². Lisääntymisreviiri on alue, jonka pari varaa omaan ja myöhemmin syntyvän pentueensa käyttöön, ja pyrkii pitämään sieltä muut sudet pois. Naapureina elävien parien tai laumojen reviirit sijoittuvat yleensä erilleen toisistaan. Pysyvän susilauman muodostaa lisääntynyt pari ja niiden pennut. Pennut alkavat liikkua emojensa matkassa syyskuussa. Laumaan voidaan hyväksyä myös vieras susiyksilö, tavallisimmin korvaamaan kuollut aikuinen.

Omilla rajatuilla alueilla elävät reviiriään merkkavat parit sekä parien ja niiden saamien jälkeläisten muodostamat perhelaumat. Näiden lisäksi susikannassa on pieni määrä yksin eläviä paikallisia susia. Valtaosa yksin elävistä susista on kuitenkin vaeltelevia, sopivaa lisääntymisaluetta ja -kumppania etsiviä yksilöitä. Vaeltelijoiden osuus susikannassa vaihtelee vuodenaajan mukaan. Se nousee huhtikuussa, kun nuoret sudet alkavat itsenäistyä, ja pysyy keskimääräistä korkeampana syksyyn asti."

Poronhoitoalueella susien elinympäristöt eivät poikkea merkittävästi muusta maasta. Poronhoitoalueella sudella on kuitenkin käytettävissä merkittävä ravintoresurssi, koska vapaana laiduntavia poroja on sudelle saatavilla ja ne

ovat sudelle kohtalaisen helppoja pyydystettäviä. Poronhoitoalueella erityisesti valtakunnan itärajan tuntumassa on viime vuosina tavattu susipentueita. Laumojen pentumäärät ovat olleet poronhoitoalueen laumoista saaliiksi päätyneiden yksilömäärien perusteella keskimääräisiä tai jopa sitä suurempia. Tyypillisimmin poronhoitoalueella poikkeuslupien nojalla pyydetävät susiyksilöt ovat kuitenkin nuoria yksinäisiä susia tai reviiriä muodostavia pareja.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN ELÄINLAJIN YKSILÖN TAI YKSILÖIDEN KÄYTTÄYTYMINEN HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA

Hakemuksen mukaan alueella liikkuu yksi susi, joka liikkuu laajasti ja pitkiä matkoja. Susi on tappanut poroja ja hakijan mukaan vahinkojen arvo on 6500 euroa.

Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta saatujen tietojen perusteella hakemusalueelta on ilmoitettu 5 suden tappamaa poroa, joiden arvioidut tappopäivät ovat aikavälillä 20.3.-9.4.2025. Viimeisimpien 4 vahingon arvioidut tappopäivät ovat aikavälillä 28.3.-9.4.2025 ja vastaavien vahinkojen löytöpäivät aikavälillä 2.4.-14.4.2025.

Suomen riistakeskus katsoo, että tässä kyseisessä tapauksessa on käsillä samankaltainen tilanne, kuin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksessä (Dnro 1772/03.04.04.04.34/2022, annettu 7.12.2023). Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden mukaan suden oli katsottava aiheuttaneen vaaran erityisen merkittävän vahingon syntymisestä. Sillä, että valtio korvaa aiheutuneita vahinkoja, ei ollut merkitystä arvioitaessa vahinkoedellytyksen täyttymistä. Näin ollen metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohdassa poikkeuslupan myöntämiselle asetettu edellytys erityisen merkittävän vahingon ehkäisemisestä on täyttynyt.

VIRANOMAISTEN, JULKISIA HALLINTOTEHTÄVIÄ HOITAVIEN ORGANISAATIOIDEN JA TUTKIMUSLAITOSTEN TIEDOT, JOTKA LIITTYVÄT POIKKEUSLUVAN HAKUPERUSTEESEEN

Inarin kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta saatujen tietojen perusteella hakemusalueelta on ilmoitettu 5 suden tappamaa poroa, joiden arvioidut tappopäivät ovat aikavälillä 20.3.-9.4.2025. Viimeisimpien 4 vahingon arvioidut tappopäivät ovat aikavälillä 28.3.-9.4.2025 ja vastaavien vahinkojen löytöpäivät aikavälillä 2.4.-14.4.2025.

TOIMENPITEET, JOTKA POIKKEUSLUVAN SIJASTA VOITAIISIIN TOTEUTTAA (MUU TYYDYTTÄVÄ RATKAISU)

Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohta velvoittaa jäsenvaltiot esittämään täsmälliset ja asianmukaiset perustelut sille, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole niiden päämäärien saavuttamiseksi, joihin on vedottu poikkeuksen tueksi (ks. esim. unionin tuomioistuimen tuomio C-342/05, kohta 31 ja unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17, kohta 49). Tätä perusteluvollisuutta ei ole noudatettu silloin, kun poikkeuksesta tehdyssä päätöksessä ei ole mainintaa siitä, ettei muuta tyydyttävää

ratkaisua ole, eikä viittausta tämän osalta merkityksellisiin teknisiin, oikeudellisiin ja tieteellisiin selvityksiin (unionin tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17, kohta 50).

Maa- ja metsätalousministeriön hyväksymän Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan Suomessa ei suoriteta suden siirtoistutuksia. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei voida pitää karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeusluvan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle. Tätä on perusteltu tarkemmin asetusmuutosta koskevassa asetusmuistiossa (VN/8175/2024, 10.7.2024).

Suomen riistakeskus katsoo saatujen käytännön esimerkkien pohjalta, että erityisen merkittävää vahinkoa aiheuttavan suden häätäminen hakemusalueelta ei ole muu tyydyttävä ratkaisu suden aiheuttamien erityisen merkittävien vahinkojen estämiseksi, koska poroja tappava susi todennäköisesti palaa takaisin elinpiirilleen saalistamaan poroja tai siirtyy toiselle alueelle tappamaan poroja. Lisäksi kun otetaan huomioon poronhoidon luonne ja vallitsevat olosuhteet hakemusalueella, suden porotaloudelle aiheuttamia erityisen merkittäviä vahinkoja ei käytännössä voida ehkäistä myöskään esimerkiksi aitaamalla taikka paimentamalla poroja.

Porovahinkojen ennalta ehkäisyä on selvitetty erillisissä hankkeissa, kuten esimerkiksi Suomussalmen kunnan hallinnoimassa ”Maasuurpetojen vaikutukset, seuranta ja vahinkojen ennaltaehkäisy” -hankkeessa (Järvenpää 2014). Hankkeessa ei kuitenkaan löydetty porotalouden kannalta toimivia ratkaisuja porovahinkojen ehkäisemiseksi. Selvitykset ja käytännön kokemus ovatkin osoittaneet, että poronhoitoalueella ei ole metsästyksen ohella tällä hetkellä käytännössä toteutettavissa muita tyydyttäviä ratkaisuja suden aiheuttamien erityisen merkittävien porovahinkojen ehkäisemiseksi, sillä maastossa vapaasti laiduntavien porojen suojaaminen on käytännössä mahdotonta, ja vahinkoja syntyy porojen valvonnasta ja laitimilla läsnäolosta huolimatta (usein yöaikaan).

Hakemuksen mukaan vahinkojen estämiseksi käytettävissä oleva keino on paimennus, mutta pitkään jatkuneen hangen vuoksi porot ovat levinneet laajalle alueelle. Toimenpiteellä ei ole ollut vahinkoja estävää vaikutusta.

Suomen riistakeskus on ottanut päätöksenteossa huomioon myös sen, että hakemusalueella porot laiduntavat tähän vuoden aikaan vapaasti luonnossa, joten käytännössä on mahdotonta estää suden aiheuttamat porovahingot muulla tavalla kuin poistamalla erityisen merkittävää vahinkoa aiheuttava yksilö tappamalla. Myös korkein hallinto-oikeus (Dnro 3493/1/13, annettu 28.05.2014) ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeus (Dnro 1772/03.04.04.04.34/2022, annettu 7.12.2023) ovat katsoneet vastaavan kaltaisissa tilanteissa suden osalta antamissa päätöksissään ja edelleen Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ilveksen osalta annetussa päätöksessä (Dnro 00022/17/7305, annettu 30.11.2018), että tarvittavan vaikutuksen saavuttamiseksi ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin kyseisten suurpetojen poistaminen tappamalla hakemusalueelta.

Hakemusalueella syntyneet vahingot kokonaisuudessaan ovat jo erityisen merkittäviä ja todennäköisesti kasvavat edelleen.

Hakemusalueella ei siten ole muuta tyydyttävää ratkaisua lisävahinkojen estämiseksi. Vahinkotilastojen perusteella ja aikaisempien vuosien kokemusten perusteella voidaan arvioida, että porotaloudelle aiheutuvat vahingot edelleen jatkuvat ja kasvavat, mikäli poroja tappavia susiyksilöitä ei saada metsästettyä. Suden pyyntiin myönnettyjen poikkeuslupien käytön seurannalla on voitu osoittaa, että vahinkoa aiheuttavan aiheuttavien yksilöiden poistamisella voidaan estää erityisen merkittävien porovahinkojen syntymistä. Hakemusalueella toteutuu siten tilanne, johon unionin tuomioistuimen tuomion C-601/22 kohdassa 71 viitataan: ” Kuten komissio ohjeasiakirjansa 3–24 kohdassa pääosin toteaa, on kuitenkin vielä edellytettävä, että tuleva vahinko ei yhtäältä ole puhtaasti hypoteettinen – mikä on osoitettava todisteilla – ja että vahingon on toisaalta voitava katsoa johtuvan ainakin suurelta osin poikkeuksen kohteena olevasta eläinlajista.”

Näin ollen Suomen riistakeskus on päätösharkinnassaan katsonut asiassa merkitykselliseen parhaaseen tieteelliseen ja tekniseen asiantuntemukseen tukeutumalla sekä ottamalla huomioon akuutissa tilanteessa kyseessä olevaan erityiseen vahinkotilanteeseen liittyvät olosuhteet, että asetetun päämäärän saavuttamiseksi ja akuutin vahinkotilanteen ratkaisemiseksi ei ole päätöksen mukaisella poikkeuslupa-alueella olemassa muuta tyydyttävää ratkaisua (ks. C-674/17 ja C-601/22). Toisin sanoen Suomen riistakeskus on arvioinut muita mahdollisia ratkaisuja asiassa merkityksellisen parhaan käytettävissä olevan tieteellisen ja teknisen asiantuntemuksen perusteella ottamalla huomioon myös muun muassa niiden taloudelliset vaikutukset - vaikka ne eivät olekaan ratkaisevia - ja punnitsemalla näitä ratkaisuja suhteessa asianomaisen eläinlajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevaan yleiseen tavoitteeseen (ks. C-601/22, kohta 86).

Edellä mainituilla perusteilla Suomen riistakeskus katsoo, että hakemusalueella ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua ongelman ratkaisemiseksi kuin päätöksen rajoissa tapahtuva suden tappaminen poikkeusluvan nojalla.

RAJATTU ALUE

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Suomen riistakeskus katsoo, että lupa-alueen rajauksessa on otettu huomioon porotaloudelle aiheutunut erityisen merkittävä vahinko ja edelleen jatkuva vahingonuhka sekä suden lajityypillinen laaja liikkuminen huomioiden tämän hetkiset olosuhteet.

Suomen riistakeskus katsoo, että pyyntialueen rajauksella voidaan varmistua mahdollisimman hyvin siitä, että pyynti kohdistuu juuri erityisen merkittävää vahinkoa porotaloudelle aiheuttavan suden poistamiseen ja että myös poikkeusluvan käyttö on käytännössä mahdollista.

Suomen riistakeskus katsoo tällöin edellytysten täyttyvän siten, että poikkeuslupa voidaan myöntää päätöksen liitteessä rajatulle alueelle.

POIKKEUSLUPA-AIKA

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää korkeintaan 31 vuorokauden ajaksi.

Suomen riistakeskus on myöntänyt poikkeusluvan 31 vuorokauden ajalle. Suomen riistakeskus katsoo, että poikkeuslupa on tarpeen myöntää tälle ajanjaksolle tehokkaan pyynnin mahdollistamiseksi. Pidemmällä ajanjaksolla pyynnin kohteena oleva yksilö liikkuu todennäköisemmin pyyntialueen sisällä ja se voidaan havaita varmemmin. Lisäksi yksilö voidaan saada todennäköisemmin pyydetyksi, koska voidaan tehdä useampia pyyntiyrityksiä ja muuttaa ja kehittää tarvittaessa pyyntitaktiikkaa.

SALLITTU PYYNNIN MÄÄRÄ

Poikkeuslupa on myönnetty päätöskohdan mukaiselle saalismäärälle. Suomen riistakeskus katsoo, että myönnetyllä poikkeusluvalla voidaan tämänhetkisten vahinko-, vahingon uhka- ja susitietojen perusteella vähentää niitä erityisen merkittäviä vahinkoja, mitä hakemuksessa on esitetty. Poikkeusluvan määrällinen mitoitus on siten rajattu kyseisen poikkeusluvan päämäärä huomioon ottaen mahdollisimman suppeasti, eritellysti ja tarkoituksenmukaisesti.

METSÄSTYKSENJOHTAJAT

Metsästyslain 30 §:n 1 momentin mukaan suden poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä, ja metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Metsästysasetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan suden metsästyksen johtajan tulee:

- 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat,
- 2) antaa metsästyksen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä,
- 3) huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeusluvan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä, mikäli metsästys tapahtuu muuten kuin vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Suomen riistakeskus katsoo, että metsästyksenjohtajaa koskevat velvoitteet varmistavat sen, että poikkeusluvan nojalla järjestettävä pyynti tapahtuu kaikilta osin johdetusti ja turvallisesti.

PÄÄTÖKSEEN LIITTYVÄT MUUT POIKKEUKSET

Suomen riistakeskus katsoo, että tässä nimenomaisessa tapauksessa jo syntyneet vahingot ovat erityisen merkittäviä ja enempien vahinkojen estämiseksi pyynti tulee voida suorittaa mahdollisimman tehokkaasti. Ottaen huomioon alueen olosuhteet, jo syntyneet erityisen merkittävät vahingot ja riski enempien vahinkojen syntymiseen, Suomen riistakeskus katsoo, että:

1) Pyyntin yhteydessä voidaan poiketa päätöksen mukaisesti metsästyslain 32 §:ssä säädetystä maalla kulkevan moottorikäyttöisen ajoneuvon ja ilma-aluksen käytön rajoituksesta. Suomen riistakeskus on kuitenkin rajoittanut pyynnissä käytettävien maalla kulkevien moottorikäyttöisten ajoneuvojen (moottorikelkkojen) määrän kymmeneen (10) ja ilma-alusten (helikopteri) määrän yhteen (1), jotta päästään tehokkaaseen pyynnin toteuttamiseen erityisen merkittävien vahinkojen estämiseksi.

2) Pyyntin yhteydessä voidaan poiketa metsästyslain 33 §:n 1 momentin 5 kohdan keinotekoisien valolähteen käyttökiellosta. Pyyntin tehokkuuden varmistamiseksi Suomen riistakeskus katsoo, että lyhyen päivän takia on tarpeen sallia em. poikkeus.

3) Lisäksi tässä yhteydessä on tarpeen poiketa metsästysaseen kuljettamista maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa (moottorikelkka) koskevasta metsästyslain 35 §:n 3 momentin kiellosta, koska hakijalla on tähän hyväksyttävä syy.

Lisäksi Suomen riistakeskus on päättänyt antaa luvan poiketa metsästyslain 35 §:n 2 momentin kiellosta suden välittömässä lopettamistilanteessa, jolloin metsästysase voi olla maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa (moottorikelkka) tai ilma-aluksessa (helikopteri) moottorin käydessä ladattuna ja sijoittamattomana suojukseen tai suojattuun tilaan. Poikkeaminen on tarpeen lopettamistilanteen sujuvoittamiseksi.

Suomen riistakeskus ei ole myöntänyt poikkeusta metsästyslain 33 §:ssä säädetystä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmistä koskevasta kiellosta peilien ja muiden häikäisevien laitteiden osalta, koska myönnetty poikkeukset ovat riittäviä tehokkaan pyynnin varmistamiseksi.

LOPPUYHTEENVETO

Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan (tuomio C-674/17, 10.10.2019) luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohta, jossa määritellään yksityiskohtaisesti ja kattavasti edellytykset, joilla jäsenvaltiot voivat poiketa 12–14 artiklasta sekä 15 artiklan a ja b alakohdasta, on direktiivillä käyttöön otettua suojelujärjestelmää koskeva poikkeus, jota on tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2005, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-6/04, EU:C:2005:626, 111 kohta ja tuomio 10.5.2007, komissio v. Itävalta, C-508/04, EU:C:2007:274, 110 ja 128 kohta) ja jonka vuoksi todistustaakka edellytysten täyttymisestä on päätöksen tekevällä viranomaisella kunkin poikkeuksen osalta (ks. vastaavasti tuomio 8.6.2006, WWF Italia ym., C-60/05, EU:C:2006:378, 34 kohta). Poikkeusluvan hakija on esittänyt perusteensa hakemuksessaan. Koska todistustaakka

poikkeuslupaedellytysten täyttymisestä on Suomen riistakeskuksella, on Suomen riistakeskus selvittänyt hakemuksen perusteita hakemuksessa esitettyä seikkaperäisemmin päätöksestä ilmenevällä tavalla.

Hakija on hakenut poikkeuslupaa porotaloudelle aiheutuvien erityisen merkittävien susivahinkojen ehkäisemiseksi. Hakijalle myönnetään poikkeuslupa päätöksessä rajatulla tavalla suden tappamiseen poikkeuslupa-alueelle porotaloudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi, koska muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Päätöksellä sallittu saalismäärä ei häiritse myöskään suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Edellä mainituilla perusteluilla ja ottaen huomioon oikeusohjeissa mainitut säännökset Suomen riistakeskus on tehnyt päätöskohdasta ilmenevän päätöksen.

Päätöksen täytäntöönpano

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin mukaan yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että tämä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, koska poikkeuslupa erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi menettäisi merkityksensä, jos sitä ei voisi panna täytäntöön heti päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien. Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomaisen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita: metsästyslain (615/1993) 32 §:n 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 ja 3 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 41 a §:n 1 ja 2 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentti ja 31 §:n 2 momentti, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentti, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) 1 §.

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määräämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Sami Tossavainen 0294312304 sami.tossavainen@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS
Julkiset hallintotehtävät

Antti Siira
Lupahallintopäällikkö

Sami Tossavainen
Riistapäällikkö

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:
METSÄHALLITUS
METSÄHALLITUS, ERÄVALVONTA
LAPIN POLIISILAITOS
LAPIN RAJAVARTIOSTO
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON LAPIN PIIRI RY
PALISKUNTAIN YHDISTYS
LUONNONVARAKESKUS
INARIN RIISTANHOITOYHDISTYS
UTSJOEN RIISTANHOITOYHDISTYS

MAKSU

Käsittelymaksu 70.00 EUR

LIITTEET

LIITE 1: Lupa-alueen kartta
LIITE 2: Susi, saate
LIITE 3: Susi, saalislomake

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä

Valituksen tekeminen ja valitusajankohda

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, lähetin tai asiamiehen välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaamoon, tai sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajankohda jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän viraston aukioloajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä voidaan periä oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>) mukaisesti. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, PL 189, 90101 Oulu
 Käyntiosoite: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, Torikatu 34–40, Oulu
 Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
 Puhelin: 029 56 42800 Faksi: 029 56 42841

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.